

Vloga NUP v postopkih priprave prostorskih aktov na državni in lokalni ravni

Strategija usposabljanja za izvajanje celovitih presoj vplivov na okolje (CPVO)
in presoj vplivov na okolje (PVO)

(Training strategy for Strategic Environmental Assessment and Environmental Impact Assessment
SEA/EIA)

Ljubljana, 7. 3. 2019

Ana Vidmar
Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja

Vsebina...

- Vrste prostorskih aktov in razmerja med njimi
- Nosilci urejanja prostora in njihove naloge/pristojnosti
- Smernice in mnenja
- Problemi...izzivi

Izhodišče...

Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2)

Uradni list RS, št. 61/17

Predmet ZUreP-2

- ❑ cilji, načela in pravila urejanja prostora
- ❑ udeleženci, ki delujejo na tem področju
- ❑ vrste prostorskih aktov, njihovo vsebino in medsebojna razmerja
- ❑ postopki za pripravo in sprejem prostorskih aktov
- ❑ prostorski ukrepi, instrumenti in ukrepi zemljiške politike
- ❑ spremljanje stanja v prostoru
- ❑ prostorsko informacijski sistem
- ❑ izdajanje potrdil s področja urejanja prostora

Namen urejanja prostora

- doseganje trajnostnega prostorskega razvoja
- celovita obravnava, usklajevanje in upravljanje njegovih družbenih, okoljskih in ekonomskih vidikov
- usklajevanje razvojnih in varstvenih zahtev
- tako, da se dosežajo cilji urejanja prostora

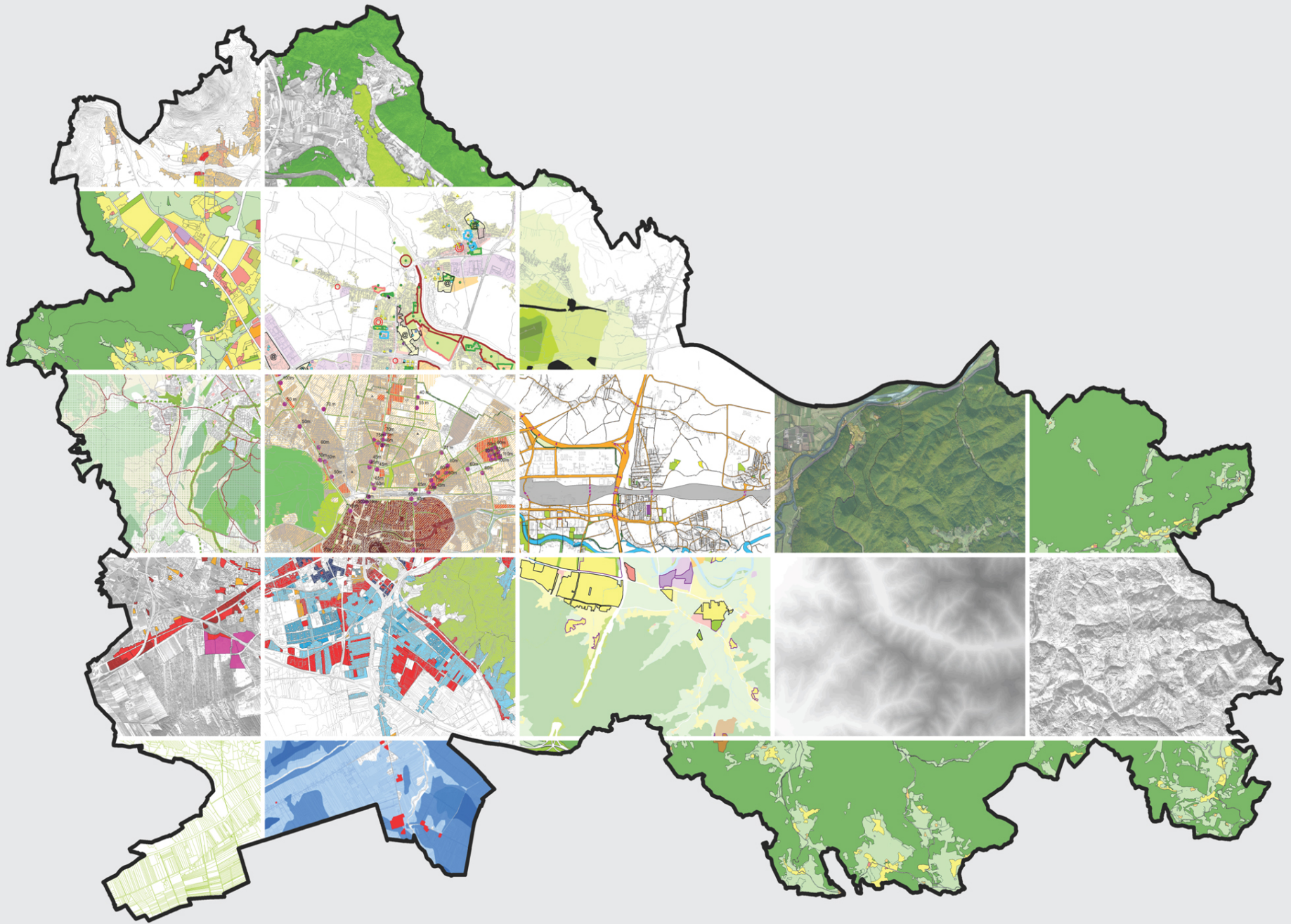

Foto: M. Garbajs

Vrste prostorskih aktov

Prostorski strateški akti

SPRS in Akcijski program

Regionalni prostorski plan (RPP)

Občinski prostorski plan (OPP)

Državni prostorski načrt (DPN)

Uredba o najustreznejši varianti

Uredba o varovanem območju PUDP

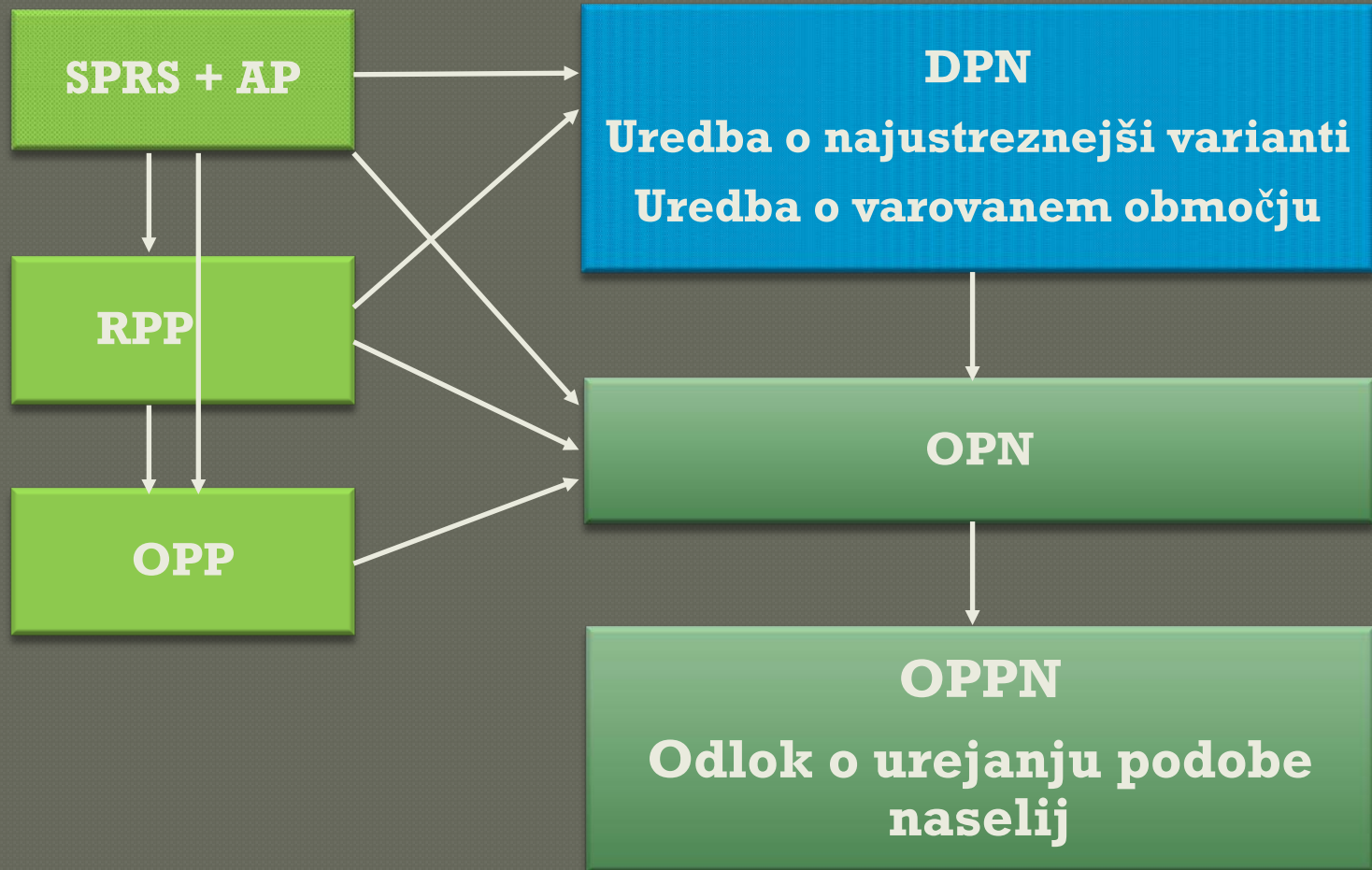
Prostorski izvedbeni akti

Občinski prostorski načrt (OPN)

Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN)

Odlok o urejanju podobe naselij in krajine

Hierarhija prostorskih aktov

Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS)

- temeljni prostorski strateški in dolgoročni akt o usmerjanju prostorskega razvoja države
- vsebuje vizijo in koncept razvoja

SPRS

Prostor prihodnosti

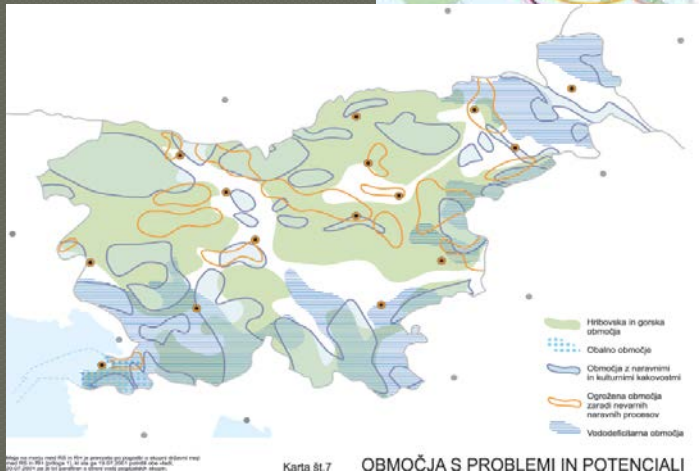
Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS)

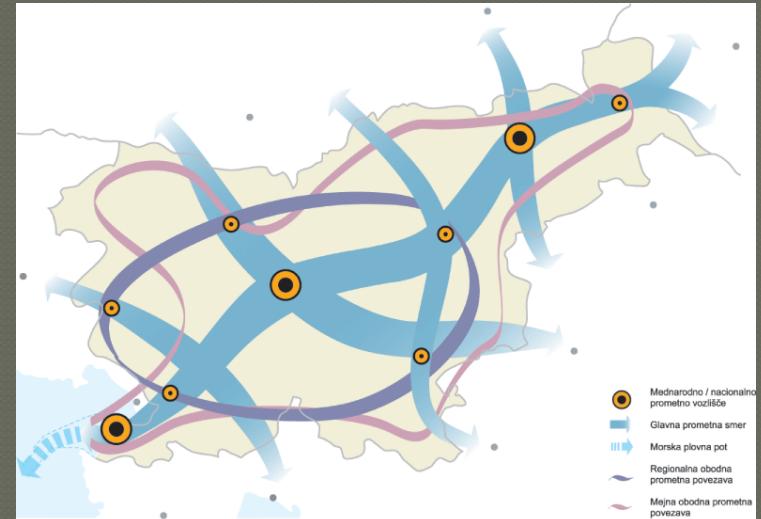
Karta št.3 ZASN

Uloženosti na razvoj prometnega sistema

Karta št.7 OBMOČJA S PROBLEMI IN POTENCIALI

Karta št.5

ZASNOVA PROMETNIH POVEZAV

Mapa na mejo med RS in RH je prečeta po pogodbi o skupni državni meji
Mera 1:50 000 (verzija 1), 1. izdaja 13.07.2007 (previdni skenirani)
22.07.2007 po in iz šaržirane v sklopu vseh posredovanih skeniranih

Regionalni prostorski plan RPP

Regionalni prostorski plan RPP

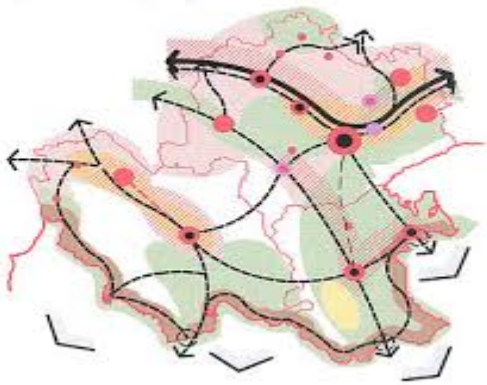
- ❑ določi bistvene razvojne priložnosti regije
- ❑ mesta in druga naselja
- ❑ okvirna območja za dolgoročni razvoj
- ❑ zasnovano omrežje družbene in gospodarske javne infrastrukture
- ❑ zasnovano zelenega sistema

Obvezna vsebina so ureditve, ki segajo na območje več občin:

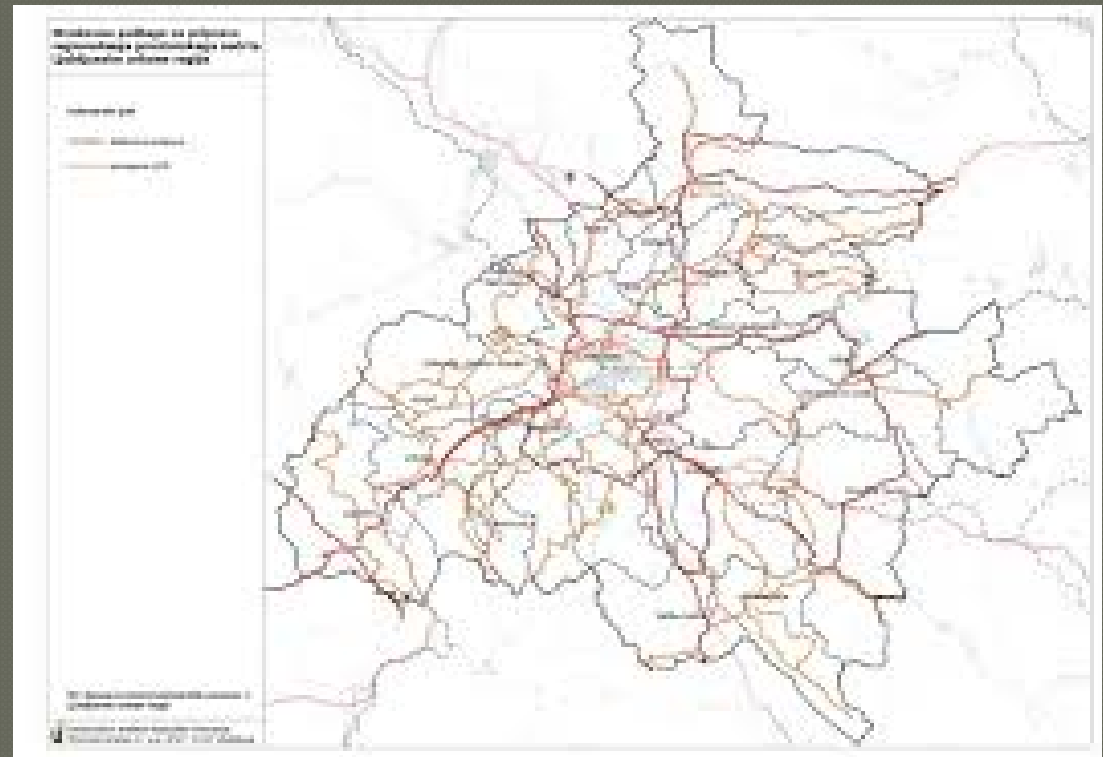
- ❑ GJS varstva okolja
- ❑ območja za stanovanjsko oskrbo
- ❑ industrijske cone nad 10 ha uporabne površine
- ❑ večja nakupovalna središča nad 5000 m² bruto tlorisne površine
- ❑ območja pomembnejše družbene infrastrukture

Regionalni prostorski plan RPP

Vizija prostorskega razvoja JV Slovenije
(iz osnutka RZPR, 2005)

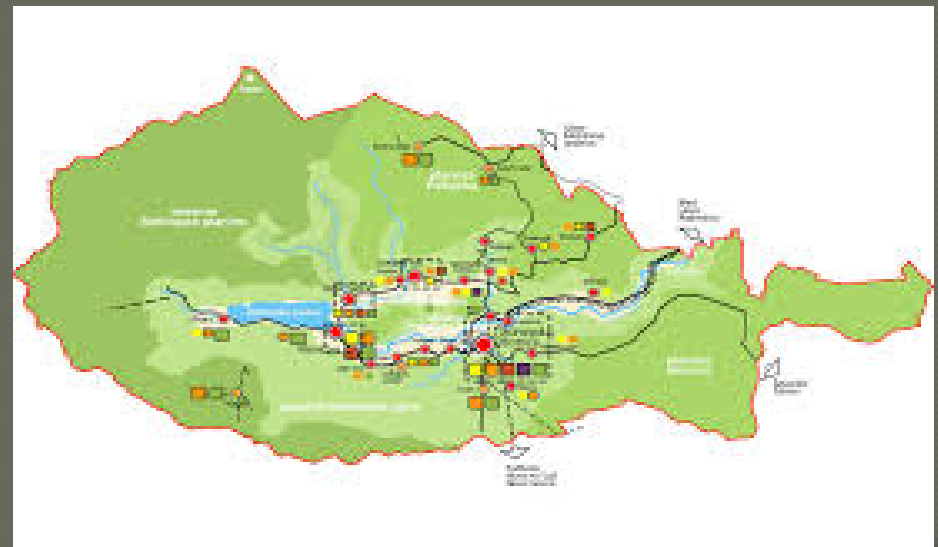
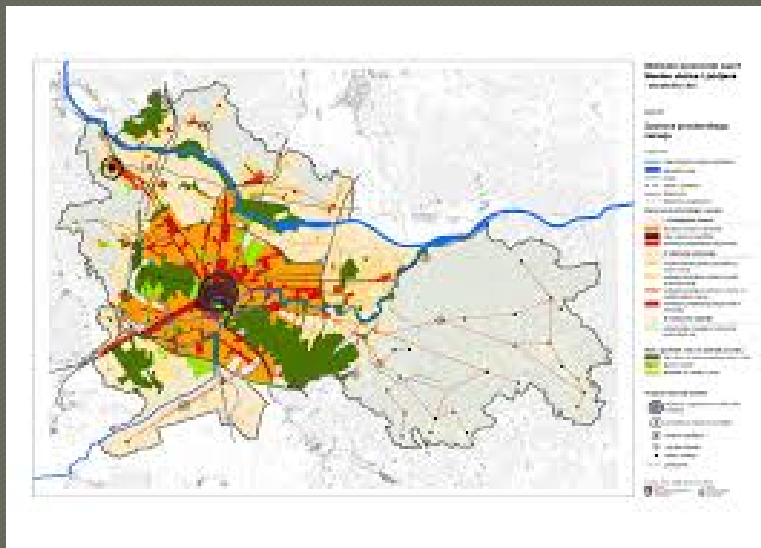

Vir: AČER Novo mesto d.o.o.

Občinski prostorski plan OPP

- strateške vsebine območja občine
- usmeritve za razvoj poselitve, infrastrukture in krajine

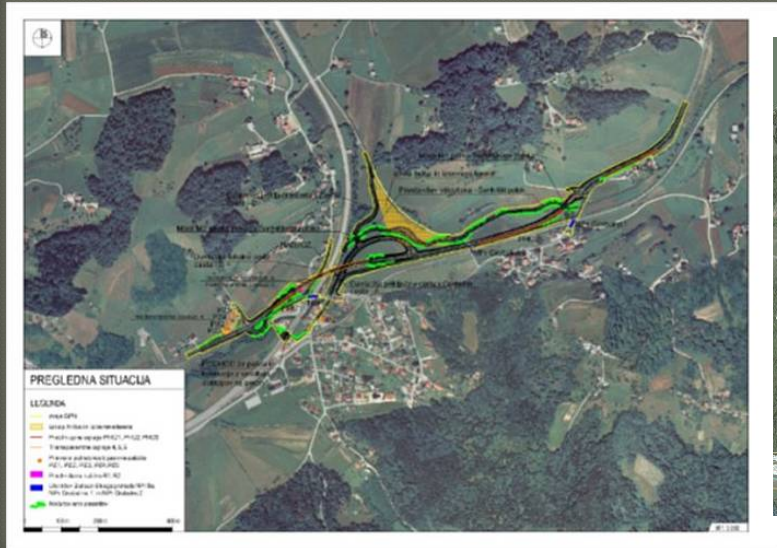
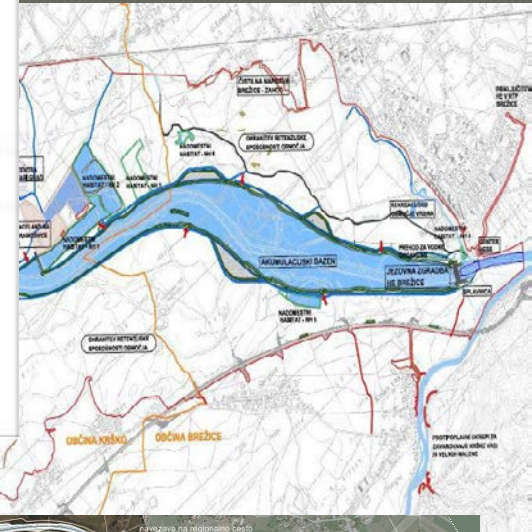

Državno prostorsko načrtovanje

- Določa prostorske ureditvene pogoje za večje ureditve državnega pomena (prometne, energetske, vodne...)

Državno prostorsko načrtovanje

Državno prostorsko načrtovanje

se izvaja na dva načina:

s pripravo in sprejemom državnega prostorskega načrta

za načrtovanje obsežnih in kompleksnih prostorskih ureditev, ki zahtevajo postopno uresničevanje/izvajanje (z več gradbenimi dovoljenji, v daljšem časovnem obdobju); za primere, ko še znan investitor njihove izvedbe;

ALI

z združenim postopkom načrtovanja in dovoljevanja

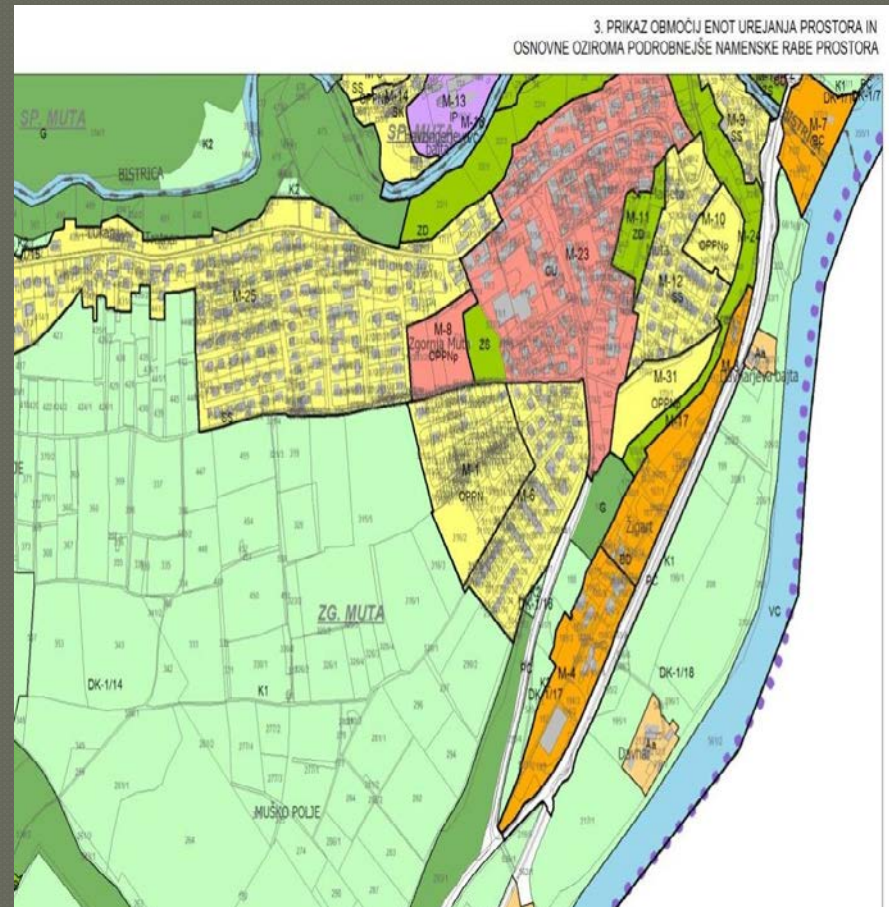
za znanega investitorja, načrtovanje, projektiranje in dovoljenje za celoto;

Občinski prostorski načrt OPN

□ ureja namensko rabo prostora na območju občine in določa:

- prostorsko ureditvene pogoje
- ureditveno območje naselja
- območja za dolgoročni razvoj naselij
- druga ureditvena območja
- območja prenove
- območja, kjer se izdelava OPPN

Občinski podrobni prostorski načrt OPPN

- Se pripravi, kjer OPN to določa, ali če to izkazuje kasnejša pobuda
- Za posamične lokalne ureditve

Udeleženci urejanja prostora

- ❑ **nosilci urejanja prostora**
- ❑ **komisija vlade RS za prostorski razvoj**
- ❑ **prostorski svet**
- ❑ **pripravljaivec prostorskega akta**
- ❑ **pobudnik, investitor načrtovane ureditve**
- ❑ **izdelovalec prostorskega akta**
- ❑ **občinski urbanist**
- ❑ **nevladne organizacije**
- ❑ **UI in GURS**
- ❑ **izvajalci ocenjevanje vrednosti**
- ❑ **zainteresirana javnost**

Nosilci urejanja prostora - NUP

- ❑ ministrstva,
- ❑ organi lokalnih skupnosti,
- ❑ izvajalci javnih služb,
- ❑ nosilci javnih pooblastil,

.....ki sodelujejo v postopkih priprave prostorskih aktov in v združenem postopku načrtovanja in dovoljevanja.

- Nosilci urejanja prostora so **državni in lokalni**.

Nabor NUP v postopku priprave posameznega prostorskega akta določi njegov pripravljavec glede na njegovo vsebino. Če pripravljavec presodi, da mora pri njegovi pripravi sodelovati tudi drugo ministrstvo, organ v njegovi sestavi, javni zavod ali drug organ ali organizacija, je ta na poziv pripravljavca obvezan sodelovati v skladu s tem zakonom

NUP - državni

Državni NUP so ministrstva, pristojna za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, varstvo okolja, ohranjanje narave, vode, varstvo kulturne dediščine, prostor, zdravje, prometno infrastrukturo in prometna omrežja, energetiko, rudarstvo, obrambo in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Če prostorski akt posega v njihovo področje dela, so **državni NUP** tudi ministrstva, pristojna za meteorologijo, mejne prehode, veterino, carino, policijo, jedrsko varnost, za zunanje zadeve.

Če zakon kot državnega NUP za posamezno področje določa organ ali organizacijo, ki ni ministrtvo, se kot državni NUP šteje ta organ. Ne glede na to in določbe drugih zakonov, so v postopku državnega prostorskega načrtovanja državni nosilci urejanja prostora lahko zgolj ministrstva, ki skrbijo za enotno zastopanje vseh resornih javnih interesov.

Seznam državnih NUP vodi ministrtvo in ga objavlja na svojih spletnih straneh.

NUP - lokalni

Lokalni NUP so tisti organi občin, izvajalci javnih služb ter nosilci javnih pooblastil, ki so kot taki določeni z občinskimi predpisi in akti, izdanimi za izvrševanje javnih pooblastil.

Lokalni NUP v postopku priprave DPN in v združenem postopku načrtovanja in dovoljevanja je občina, katere območje ali del območja je zajeto v območju tega načrta. Ne glede na organiziranost izvajanja lokalnih zadev javnega pomena občina skrbi za enotno zastopanje vseh lokalnih javnih interesov v postopku priprave DPN in v združenem postopku načrtovanja in dovoljevanja.

Nosilci urejanja prostora

NUP sodelujejo in se usklajujejo v postopku priprave prostorskih aktov tako, da na podlagi svojih razvojnih politik, strategij in programov, skladno s področnimi zakoni, pripravljavcem prostorskih aktov na njihovo zahtevo:

- predložijo svoje razvojne in varstvene potrebe, ki se nanašajo na prostor;
- predložijo razpoložljive strokovne podlage za podane razvojne potrebe za prostorske akte s svojega delovnega področja;
- posredujejo in objavljajo ažurne podatke v ustreznih, zlasti digitalnih oblikah, ki se nanašajo na prostor, ter morebitne usmeritve, priporočila in pojasnila s svojih delovnih področij in
- podajo smernice in mnenja.

NUP morajo skladno z določbami ZUreP-2 odgovorno in tvorno sodelovati na vseh stopnjah postopka priprave prostorskih aktov.

Dokumente in podatke ter ravnanja iz prejšnjega odstavka zagotavljajo in opravljajo brezplačno.

Če NUP aktov in podatkov ne dajo v rokih, se šteje, da jih nimajo. V nadaljevanju postopka priprave prostorskega akta ni treba upoštevati aktov in podatkov, izdanih po izteku roka, upoštevajo pa se vse zahteve, ki jih za pripravo teh aktov določajo področni predpisi.

Smernice in mnenja

Mnenja

so akti, s katerimi NUP ugotovijo, ali so bile pri pripravi prostorskih aktov in v združenem postopku načrtovanja in dovoljevanja upoštevane njihove smernice oziroma predpisi z njihovega delovnega področja;

Smernice

so akti, v katerem NUP konkretizirajo določbe predpisov in drugih aktov s svojega delovnega področja.

Smernice se delijo na **splošne** in **konkretne**.

- ❑ **Splošne smernice** pripravijo NUP vnaprej in so del državnega prostorskega reda.
- ❑ **Konkretne smernice** se izdajo na zaprosilo pripraviljavca prostorskega akta, kadar ta presodi, da mu splošne smernice ne zadoščajo ali če to narekujejo posebnosti načrtovane prostorske ureditve ali območja urejanja.

Problemi...izzivi

- ❑ Vsebina smernic ni prilagojena vrsti oz. značaju prostorskega akta
- ❑ Smernice nimajo zakonske podlage
- ❑ Smernice različnih NUP so si pogosto med seboj nasprotujoče ali izključujoče
- ❑ Zahteve NUP, da se smernice navajajo v odlokih in uredbah
- ❑ Smernice so presplošne in jih ni mogoče upoštevati
- ❑ Za preveritev upoštevanja smernic v mnenjih ni objektivnih meril in kriterijev
- ❑ Podajanje dodatnih zahtev in novih smernic v mnenjih
- ❑

Hvala za pozornost!

ana.vidmar@gov.si

Državno prostorsko načrtovanje – vsebina, oblika, namen

DPIA

**Uredba o
DPN**

določi: načrtovano PUDP, območje, PIP za projektiranje v tem območju, usmeritve za določitev NRP v OPIA;
podlaga: za izdajo GD za načrtovane PU;

DPIA

**Uredba o
izboru variante**

določi: zasnovo načrtovane PU, njeno območje ter omejitve in dopustne posege v tem območju, če so potrebni;
namen: varuje območje izbrane variante (20 let);
podlaga: za pripravo dokumentacije in za izdajo CD;

Odločba

**Celovito
dovoljenje**

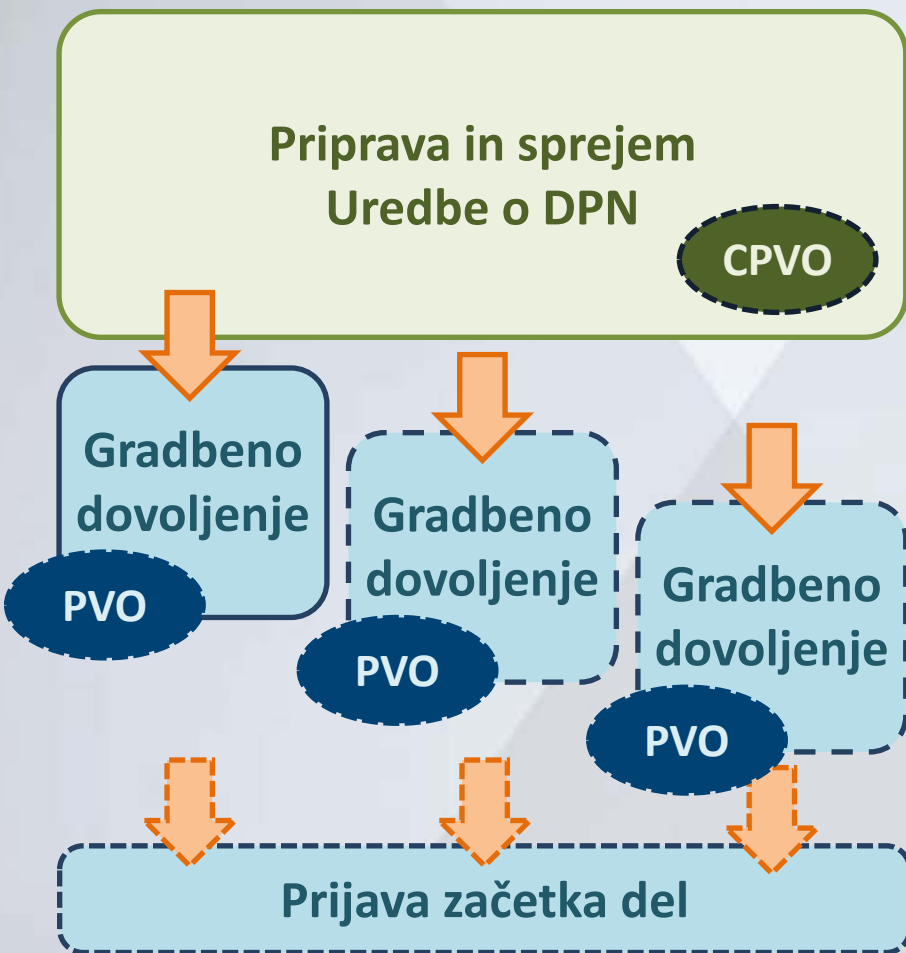
odloči: o dovolitvi gradnje objektov v okviru načrtovane PU; če je treba v združenem postopku izvesti tudi presojo vplivov na okolje, CD odloči tudi o ustreznosti vplivov posega na okolje (enako, kot GD in OVS); velja 10 let;

DPIA

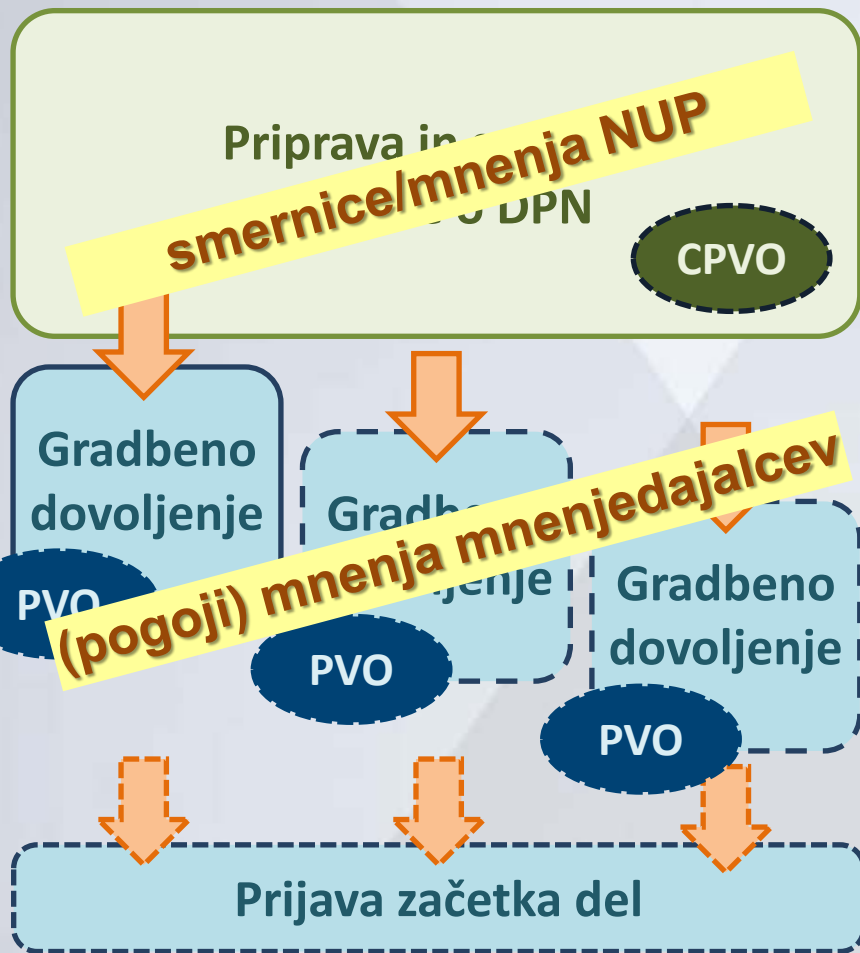
**Uredba o
varovanem območju**

določi: varovano območje PUDP, za katero je izdano celovito dovoljenje, ter usmeritve za določitev NRP v OPIA in PIP za druge posege v prostor v tem območju;
namen: varuje PU, za katero je bilo izdano CD;
podlaga: za izdajo GD za druge dopustne PU/posege;

ALI

ALI

CPVO

SKUPNI DEL POSTOPKA: pobuda, **smernice**, **CPVO**
“screening”+“scoping”, sklep vlade, študija variant in predlog najustreznejše (+OP), javna razgrnitev študije variant in predloga najustreznejše variante

CPVO

**NADALJEVANJE POSTOPKA PRIPRAVE
IN SPREJEMA DPN:**

opcija: potrditev variante, podrobnejše SP), predlog DPN (+dop. OP), **mnenja**, **sprejemljivost vplivov v CPVO**, sprejem Uredbe o DPN

ali

NADALJEVANJE ZDRUŽENEGA POSTOPKA:

mnenja, **sprejemljivost vplivov CPVO**, sprejem Uredbe o izboru variante

CPVO

vloga za izdelavo dokumentacije, **pogoji**, **PVO** “screening”+“scoping”, sklep, izdelava dokumentacije ...

vloga za izdajo celovitega dovoljenja, **mnenja**, javnost/stranke, **sprejemljivost vplivov v PVO**, odločba vlade in Uredba o varovanem območju

PVO

PVO

**POSTOPEK IZDAJE
GRADBENEGA DOVOLJENJA**

po rednem ali integralnem (**PVO**) postopku (GZ)